

TOKS+ a navazující kolonoskopie

VERZE 2024-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Renata Chloupková ¹ , Ondřej Ngo ¹ , Jiří Jiruška ¹ , Ondřej Májek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, Národní screeningové centrum, Praha
Recenzenti:	Komise pro program screeningu kolorektálního karcinomu
Datum vytvoření dokumentu:	10. 6. 2024
Datum poslední aktualizace:	10. 6. 2024
Datum a vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů UZIS:	30. 4. 2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	30. 4. 2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	PPS-02-05
Klíčová slova	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, screening kolorektálního karcinomu, kolorektální karcinom
EuroVoc	NT2 státní zdravotní služba, NT2 prevence nemocí, NT1 rakovina
Citace:	Hejzmanová K., Ambrožová M., Chloupková R., Ngo O., Májek O. Kolorektální screeningové vyšetření: TOKS+ a navazující kolonoskopie. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2093-kolorektum-toks-kolonoskopie-otevrena-data . ISSN 2695-0340
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2093-kolorektum-toks-kolonoskopie-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je poskytnout základní informace o pacientech, kteří mají v datech vykázano provedení TOKS (test na okultní krvácení do stolice) s pozitivním výsledkem. V případě, že byla pacientovi do 6 měsíců od provedení TOKS s pozitivním výsledkem vykázána kolonoskopie, jsou v datech uvedeny informace i o tomto výkonu. Sledovaný indikátor je hodnocen v rámci monitoringu screeningového programu tlustého střeva a konečníku.

Uživatel může údaje stratifikovat dle základních charakteristik osob (pohlaví, věk, okres nebo kraj bydliště). Údaje lze rovněž sledovat v čase.

Jedná se o agregovanou datovou sadu, počet vyšetření je agregován dle charakteristik osob, kterým byly sledované výkony vykázány.

1.2 Základní informace

V rámci zveřejňování dat týkajících se screeningových programů byla připravena datová sada, která přináší informace o pacientech, kteří podstoupili vyšetření TOKS s pozitivním výsledkem (TOKS+).

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o pacientovi, jeho základních charakteristikách (pohlaví, věk, okres a kraj trvalého bydliště), provedeném výkonu (TOKS+ / kolonoskopie) a charakteristikách týkajících se tohoto výkonu.

Pro vytvoření datové sady byly využity výkony 15121 (screeningový TOKS s pozitivním výsledkem) a 15403, 15404, 15101 a 15103 (kolonoskopie).

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada shrnuje pro každého pacienta všechny TOKS+ (pokud měl pacient takovýto výkonů v jednom roce provedeno více, je vždy uvažován první z nich) a k nim do 6 měsíců vykázané kolonoskopie. Součástí datové sady jsou podrobné informace nejen o pacientovi (pohlaví, věk, okres a kraj bydliště), ale i o výkonu samotném (rok provedení TOKS+, kraj zdravotnického zařízení, kde byl daný výkon vykázan, v případě kolonoskopie je pak uvedena i diference mezi datem provedení TOKS+ a příslušné kolonoskopie v týdnech).

NRHZZ shromažďuje data vykázaná všemi poskytovateli zdravotních služeb zdravotním pojišťovnám, které data předávají do NRHZZ. Kvalita této datové sady je závislá na úplnosti a validitě vykazovaných dat.

Jednotlivé řádky souboru jsou plně anonymizovány a nejsou žádným způsobem propojitelné na další datové zdroje. Propojitelnost řádků v rámci datové sady pomocí ID pacienta je nezbytná pro adekvátní práci s daty.

V rámci vytvoření datové sady byl u každého pacienta uvažován pouze první provedený výkon TOKS+ (datová sada tedy neobsahuje údaje o všech TOKS+ v NRHZZ). Kolonoskopie uvedené v této datové sadě jsou uvedeny pouze, pokud byly provedeny do 6 měsíců od TOKS+ (datová sada tedy neobsahuje údaje o všech kolonoskopiích v NRHZZ).

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je například:

- Shrnutí sociodemografických charakteristik pacientů (pohlaví, věk, bydliště)
- Stanovení podílu pacientů, kteří po TOKS+ mají vykázanu kolonoskopii
- Sumarizace čekací doby na kolonoskopii po TOKS+ formou základních statistik
- Sledování migrace pacientů mezi trvalým bydlištěm (okres/kraj) a zdravotnickými zařízeními (kraj), kde byly provedeny dané výkony

Příklad konkrétního výstupu:

V Moravskoslezském kraji absolvovalo v roce 2020 celkem 6 406 osob TOKS s pozitivním výsledkem, 52,2 % byli muži, převažovaly osoby ve věku 65 až 69 let. 60,4 % osob absolvovalo po TOKS+ do 6 měsíců kolonoskopii, průměrná čekací doba na kolonoskopii je v tomto kraji 8-9 týdnů.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.6 Klíčová slova dle MeSH (medicínsky specifický slovník)

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, screening kolorektální karcinomu, kolorektální karcinom

1.7 Klasifikace dle EuroVoc (multidisciplinární slovník EU)

NT2 státní zdravotní služba, NT2 prevence onemocnění, NT1 rakovina

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 1 012 428
- Počet popisných atributů: 12
- Velikost: 87,1 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje primární data, použité transformace vybírají z data výkonu TOKS+ pouze rok a kategorizují věk pacientů do 5letých věkových kategorií. U výkonů je uveden pouze kraj zdravotnického zařízení, které daný výkon vykázalo. Všechny tyto úpravy byly provedeny s cílem ochrany osobních údajů a identity právnických osob.

5 Atributy datové sady

---

1. Identifikátor pacienta

- Název parametru: id
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Jednoznačný identifikátor pacienta v rámci datové sady
- Možné hodnoty: 1 až 554 672 (žádné číslo v daném rozsahu není vynecháno)

2. Zdravotní výkon

- Název parametru: vykon
- Datový typ: string
- Popis parametru: Typ zdravotního výkonu
- Možné hodnoty:
  - 1) K – značí kolonoskopii. Zastupuje zdravotní výkony 15403, 15404, 15101, 15103, 15105, 15107.
  - 2) T – značí pozitivní TOKS. Zastupuje zdravotní výkon 15121.

3. Pohlaví pacienta

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: string
- Popis parametru: Pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
  - 1) M – muž
  - 2) Z – žena

4. Věková kategorie

- Název parametru: vek_toks
- Datový typ: string
- Popis parametru: Pětiletá věková kategorie pacienta v době vyšetření TOKS
- Možné hodnoty:
  - 1) 50–54
  - 2) 55–59
  - 3) 60–64
  - 4) 65–69
  - 5) 70–74
  - 6) 75–79
  - 7) 80–84
  - 8) 85+

5. Okres pacienta – kód

- Název parametru: okres_lau_kod
- Datový typ: string

- Popis parametru: Kód okresu bydliště pacienta dle číselníku ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/rso/okresy_nuts4)
  - Možné hodnoty:
    - 1) CZ0100
    - 2) CZ0201
    - 3) CZ0202
    - ...
    - 77) CZ0806
    - 78) CZ0999
- 6. Okres pacienta – název**
- Název parametru: okres_nazev
  - Datový typ: string
  - Popis parametru: Název okresu bydliště pacienta
  - Možné hodnoty:
    - 1) Praha
    - 2) Benešov
    - 3) Beroun
    - ...
    - 77) Ostrava–město
    - 78) Neuvedeno
- 7. Kraj pacienta – kód**
- Název parametru: kraj_nuts_kod
  - Datový typ: string
  - Popis parametru: Kód kraje bydliště pacienta dle číselníku ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/czso/3_klasifikace_cz_nuts_nuts_2004)
  - Možné hodnoty:
    - 1) CZ010
    - 2) CZ020
    - 3) CZ031
    - 4) CZ032
    - 5) CZ041
    - 6) CZ042
    - 7) CZ051
    - 8) CZ052
    - 9) CZ053
    - 10) CZ063
    - 11) CZ064
    - 12) CZ071
    - 13) CZ072
    - 14) CZ080
    - 15) CZ099
- 8. Kraj pacienta – název**
- Název parametru: kraj_nazev

- Datový typ: string
- Popis parametru: Název kraje bydliště pacienta
- Možné hodnoty:
  - 1) Hl. m. Praha
  - 2) Středočeský kraj
  - 3) Jihočeský kraj
  - 4) Plzeňský kraj
  - 5) Karlovarský kraj
  - 6) Ústecký kraj
  - 7) Liberecký kraj
  - 8) Královéhradecký kraj
  - 9) Pardubický kraj
  - 10) Vysočina
  - 11) Jihomoravský kraj
  - 12) Olomoucký kraj
  - 13) Zlínský kraj
  - 14) Moravskoslezský kraj
  - 15) Neuvedeno

9. Rok vyšetření TOKS

- Název parametru: rok_toks
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Rok, ve kterém proběhlo vyšetření na TOKS. U každého pacienta je v daném roce uvažován pouze první TOKS+.
- Možné hodnoty: 2010–2022

10. Kraj zdravotnického zařízení – kód

- Název parametru: zz_kraj_nuts_kod
- Datový typ: string
- Popis parametru: Kód kraje zdravotnického zařízení, ve kterém byl proveden daný zdravotní výkon, dle číselníku ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/czso/3_klasifikace_cz_nuts_nuts_2004)
- Možné hodnoty:
  - 1) CZ010
  - 2) CZ020
  - 3) CZ031
  - 4) CZ032
  - 5) CZ041
  - 6) CZ042
  - 7) CZ051
  - 8) CZ052
  - 9) CZ053
  - 10) CZ063
  - 11) CZ064
  - 12) CZ071
  - 13) CZ072
  - 14) CZ080
  - 15) CZ099

11. Kraj zdravotnického zařízení – název

- Název parametru: zz_kraj_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: Název kraje zdravotnického zařízení, ve kterém byl proveden daný zdravotní výkon
- Možné hodnoty:
  - 1) Hl. m. Praha
  - 2) Středočeský kraj
  - 3) Jihočeský kraj
  - 4) Plzeňský kraj
  - 5) Karlovarský kraj
  - 6) Ústecký kraj
  - 7) Liberecký kraj
  - 8) Královéhradecký kraj
  - 9) Pardubický kraj
  - 10) Vysočina
  - 11) Jihomoravský kraj
  - 12) Olomoucký kraj
  - 13) Zlínský kraj
  - 14) Moravskoslezský kraj
  - 15) Neuvedeno

12. Diference mezi vyšetřeními

- Název parametru: diference_T_K_tydny
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Počet uplynulých započatých týdnů mezi provedením TOKS+ a navazující kolonoskopií. (diference_T_K_tydny = 1 znamená časový rozdíl 0-6 dnů). Uvažovány pouze kolonoskopie v následujících 6 měsících od prvního vyšetření TOKS v daném roce.
- Možné hodnoty: NULL (TOKS), 1 až 27 týdnů (kolonoskopie)